

Hieruit is gebleken, dat het kopergehalte in de stalperiode (Januari tot en met April) het hoogst is, met een maximum in Februari en Maart. In Mei ziet men een duidelijke verlaging, wanneer de koeien in de weide komen, met een minimum in begin October. Begin November of eind October worden zij op stal gebracht, waarna de curve van het kopergehalte weer gaat stijgen. Het verschil in Cu is niet te verwaarlozen, de maxima en minima verschillen globaal 100 pCt. Het kopergehalte van de boter staat onder invloed van het „natuurlijke” kopergehalte der melk en de opneming van Cu in de fabriek uit de koperen toestellen. Van beide factoren is nog weinig bekend. Daar de veranderingen in het kopergehalte zich voordoen bij het in de weide en op stal brengen der koeien, ligt het voor de hand te veronderstellen, dat dit een gevolg is van de voeding, hoewel volgens sommige onderzoekers het Cu-gehalte van de melk niet verhoogd wordt door kunstmatige toevoeging van koper aan het voedsel (F. KEESTRA, *Het Alg. Zuivel- en melkhyg. Weekbl.*, No. 6, 1949).

DE OVERVLOED VAN GENEESMIDDELEN. — In de *J.A.M.A.*, dl. 139, 1949 wordt in een verslag van een zitting van de Council on Pharmacology and Chemistry gewezen op het overstelpende aantal geneesmiddelen, waarvan de werking slechts weinig uiteenloopt, en waarover de medicus practicus onmogelijk de nodige ervaring kan opdoen. Het medische belang en dus ook dat van de patiënt wordt achtergesteld bij het oeconomische. Het is dan ook toe te juichen, dat de Amerikaanse pharmacopoea een aantal als overbodig beschouwde stoffen niet meer heeft opgenomen. Juist bij de stoffen waarover het wetenschappelijke onderzoek nog niet is afgesloten, is het dupliceren en multipliceren het meest ontwikkeld, hetgeen op het wetenschappelijke onderzoek een ongunstige invloed heeft. Als voorbeelden worden genoemd de synthetische oestrogene stoffen en de z.g. anti-histamines; van beide heeft de synthetische chemie talloze praeparaten gemaakt en nog steeds komen er nieuwe bij. Er is nu aan de Council een voorstel voorgelegd geen nieuwe antihistamines meer te aanvaarden, tenzij deze op de reeds bestaande een der volgende voordelen hebben:

- 1e. een sterk verhoogde activiteit, zodat de nieuwe stof op bepaalde allergieën, die tot nu toe niet behandeld konden worden, een gunstige invloed kan hebben,
- 2e. sterk verlaagde giftigheid,
- 3e. langere werkingsduur, van ten minste 24 uur,
- 4e. behalve de anti-histaminewerking ook nog bij voorbeeld een sympathicomimetische eigenschap of een werking, die op het mechanisme der allergie mede invloed heeft.

E. SLUITER

INGEZONDEN

Ter bevordering van spoedige plaatsing van de stukken, behoudt de Redactie zich het recht voor, deze zo nodig te bekorten

EEN NEDERLANDSE ANTHROPOGENETISCHE VERENIGING

Aan de Nederlandse Artsen.

Op het achtste Internationale Genetische Congres, verleden jaar te Stockholm gehouden, is opnieuw gebleken, hoe groot de achterstand is, die ons land moet inhalen, indien het op het gebied der anthropogenetica en haar practische toepassingen dezelfde hoogte wenst te bereiken als het buitenland. Slechts enkele feiten willen wij noemen.

Oslo bezit een genetisch Universiteitsinstituut. Zweden telt een aantal inrichtingen o.a. het in 1922 te Uppsala opgerichte Staatsinstituut voor anthropogenetica en rassenbiologie. Verder de afdeling voor medische genetica van de Genetiska Institutionen te Lund en de inrichting voor medisch onderzoek en genetica aan het Karolinska Instituut voor celonderzoek te Stockholm.

De psychiatrische klinieken van Stockholm en Lund vormen centra van genetische activiteit.

Een voortreffelijk instituut wordt sedert 1938 te Kopenhagen geleid door T. KEMP. Over de 100.000 erfelijk minderwaardigen — enige recidiverend-criminelen inclus — met hun families zijn met medewerking van gestichtsleiders, juridische, sociale en medische instanties, reeds geregistreerd. Hier is ook ondergebracht de cartotheek van het Human Heredity Bureau, dat te Londen gesticht is en de wereldliteratuur verzamelt. De Scandinaviërs hebben een eigen tijdschrift *Hereditas*.

Hoewel Zwitserland nog naar betere hulp van overheidswege streeft, is met financiële steun van de JULIUS KLAUS-Stiftung bereikt, dat HANHART grondslagen voor een instituut kon leggen te Zürich. De psychiatrische kliniek te Bazel heeft een Erbforschungsinstituut.

Italië bezit een Centro di studi di Genetica umana aan de Universiteit van Milaan met afdelingen onder leiding van GIANFERRARI en andere medische specialisten. Tweelingen worden systematisch door GEDDA te Rome onderzocht.

Onze tegenzin tegen Duitsland met zijn hinderlijke rassenwaan met praktische uitwassen mag niet zo ver gaan, dat we niet zouden erkennen, dat de anthropogenetica objectief en wetenschappelijk wel degelijk verder is gebracht door het onderzoek in een elftal instituten, waarvan het Kaiser Wilhelm Institut für Anthropologie, menschliche Erblehre und Eugenik te Berlijn-Dahlem en de Forschungs-Anstalt für Psychiatrie te München tot de voornaamste behoorden.

Engeland stond al vroeg vooraan met zijn GALTON Laboratory van de Universiteit te Londen en met samenvattende monographieën in de *Treasury of Human Inheritance*. Amerika telt thans een achttal centra, waar medisch-genetisch gewerkt en gedoceerd wordt.

Niet gaarne zouden wij ons land in een scheef daglicht willen plaatsen door te doen voorkomen, alsof hier op dit gebied nog nooit iets georganiseerd werd. Van 1924 af hebben wij een Centraal comité der samenwerkende organisaties voor erfelijkheidsonderzoek bij de mens, sinds 1930 Nederlandse Eugenetische Federatie genoemd. Zij overkoepelde tenslotte een elftal instanties, waarvan het Nederlands Nationaal Bureau voor Anthropologie, met haar sectie voor erfelijkheidsleer en eugenetiek en de Nederlandse Genetische Vereniging met haar afdeling de Mens zich meer regelrecht met de anthropogenetica inlieten in cursussen, vergaderingen en genetica-dagen.

In 1933 gaf de Federatie de stoot tot de oprichting van het Nederlands Instituut voor Erfelijkheidsonderzoek bij de Mens en voor Rassenbiologie, met drie afdelingen, resp. voor biogenealogie (VAN BEMMELEN), medische statistiek (SANDERS) en rassenbiologie (BIJLMER). Wegens geldgebrek is het nooit tot enige bloei gekomen.

De Federatie heeft in 1935 aan de Minister van O.K. en W. een memorandum overhandigd over gewenste regeringsmaatregelen en in 1940 de Nederlandse Unie enige malen van advies gediend.

Ook is in ons land wel systematisch gewerkt o.a. sinds 1926 door wijlen mej. VAN HERWERDEN, voortgezet door BIJLMER over de bloedgroepen (op instigatie van de door BOLK ingestelde anthropologische commissie der Kon. Ned. Akademie van Wetenschappen). Ook door WASSINK en KORTEWEG aan het Kanker-instituut, door FRETS op het gebied der neurologie en psychiatrie en door WAARDENBURG op dat der oogheekunde.

Maar waar is coördinatie van zulk werk, waar de centrale leiding?

Is het streven der Federatie naar de oprichting van een bijzondere leerstoel in anthropogenetica aan een der Nederlandse Universiteiten (zie BIJLMER, *Afkomst en Toekomst*, blz. 206, Juli 1936) gelukt?

Ontvangen de toekomstige medici degelijk en verplicht erfelijkheidsonderwijs? Neen, nog steeds moeten zij zich behelpen met een enkele privaat-docent, die in de Universiteitskring weinig aansporing ondervindt. Zijn wij, na bijkans 20 jaar, iets verder dan toen mej. VAN HERWERDEN in 1929 schreef:

„... het ging in ons land slap en schoorvoetend . . . dat Nederland tegenover

Scandinavië, Italië, Duitsland en Engeland zozeer ten achter is, mag ons dubbel verweten worden . . . vooral de medewerking der artsen zelf behoeven wij . . .”.

Het is deze laatste zinsnede en de in Stockholm geuite wens, dat in alle cultuurlanden anthropogenetische verenigingen en instellingen tot stand komen, die ons ertoe drijft, nogmaals een poging in deze richting te wagen.

Wij menen, dat de stimulans voor deze actie van die artsen moet uitgaan, die de plaats zien, die de Genetica in de kliniek ging opeisen en die de behoefte gevoelen aan grondige opleiding en beter inzicht. Internationale congressen, zoals het derde der neurologen te Kopenhagen in 1939, waar de erfelijke zenuwstoornissen veel aandacht vroegen, en het aanstaande congres der oogartsen in 1950 te Londen, waar de erfelijke ooggebreken het hoofdthema zullen vormen, kunnen dit gemis slechts ten dele vergoeden.

De toekomstige artsvereniging zal zich, evenals andere verenigingen tot dusver deden, tot hoofddoel stellen de verwezenlijking van de volgende vijf programmapunten:

1e. Stimuleren en coördineren van alle wetenschappelijke arbeid op het terrein der menselijke genetica.

2e. Documenteren van alle gegevens, die het inzicht in de erfelijkheidsstructuur van de Nederlandse bevolking kunnen verhogen (Centraal Bureau voor Anthropogenetica).

3e. Bevordering van de toepassing van alle geoorloofde middelen, die beogen de familiale ontaarding tegen te gaan.

4e. Verbetering van het onderwijs in de Anthropogenetica, ter bevordering van het erfelijkheidsinzicht.

5e. Populair-wetenschappelijke voorlichting aan de gehele bevolking.

De ondertekenaars nodigen U dan ook uit tot deze nieuwe artsengemeenschap toe te treden en zich aan te sluiten bij de groep oprichters.

Niet alleen de specialisten in de centra, doch ook de huisartsen, die zo dagelijks met de familiale structuur van de bevolking in aanraking komen en zo dikwijls kennis nemen van de ongunstige erfelijke symptomen, die bepaalde families ontsieren, zullen dit initiatief met vreugde begroeten. Aan de peripherie ligt bovendien op dit gebied voor huisartsen prachtig materiaal voor zelfstudie (stamboomonderzoek enz.).

Aan degenen, die sympathie betuigen, zal te zijner tijd een convocatie voor een eerste vergadering worden gezonden 1).

M. A. VAN BOUWDIJK BASTIAANSE (Amsterdam)
J. W. BRUINS (Deventer)
A. POLMAN (Groningen)

C. PH. SCHOKKING (Rotterdam)
J. E. SCHULTE (Maastricht)
P. J. WAARDENBURG (Arnhem)

19 April 1949

QUANTITATIEVE EN QUALITATIEVE AFWIJKINGEN IN DE LEUCOCYTEN BIJ CHIRURGISCHE, NIET-SPECIFIEKE INFECTIES

Het zij mij vergund naar aanleiding van het artikel van coll. ELSBACH (*N.T.v.G.*, 93, II, 15, 1123) enkele opmerkingen te maken. Met een variant op ELSBACH's eigen woorden (*ibid.* 93, I, 9, 634) mag men zeggen: een analyse van haematologische reacties heeft slechts waarde, indien deze geschiedt met de grootste nauwkeurigheid en critiek door iemand, die de desbetreffende literatuur beheerst.

De door coll. ELSBACH beschreven waarnemingen, in het bijzonder die van de jonge vrouw met acuut ernstig bloedverlies en die van de patiënt, die een maagoperatie onderging, zijn namelijk zó kenmerkend voor een bepaalde reactievorm, dat een analyse van de haematologische gegevens zonder toetsing aan de zeer uitgebreide hierop betrekking hebbende literatuur, wel zeer

1) Het voorlopig secretariaat is gevestigd Gibsonstraat 6, Deventer.